4 Mayıs 1949 Çarşamba
YIL : 2 — SAYI : 50
İdarehane: Ankara Cad. No. 33 İSTANBUL
Fiyatı : 10 Kuruş

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

Sayın okuyucuların nazarı dikkatına:
Bazı okuyucularımızdan abone gazetelerin ellerine geçmediğini duyuyoruz. Bu takdirde derhal bize haber verilmesini rica ederiz.

İşçi sigortaları genel kurulu sona erdi

Yönetim kuruluna işçi mümessili olarak Rahmi Alp, işveren mümessili olarak B. Fazlı seçildiler.

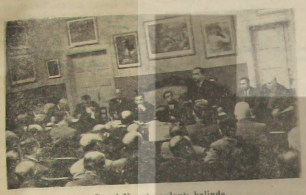

Genel Kurul toplantı halinde

(Sabahattin Başbuğ bildiriyor)
İşçi sigortaları Genel Kurulunun salı gününe kadar olan faaliyetlerini telle bildirmiştim, Salı günü geç vakte kadar devam eden yapılan tenkitlere Yönetim ukrulu bakanı, Genel müdür Cemal Keper, hukuk müşaviri tarafından cevap verildi. Verilen cevaplarda kurumun faaliyeti belirtilmekte faaliyet sahası, salahiyetleri Genel Kurul üyelerine anlatılmakta idi.

Vakit hayli ilerlediğinden kurul yon çalışmaları ertesi güne kaldı.

Üç işçi, üç işveren ve üç akademik üyeden teşekkül eden muamelat ve planço, Sigorta ve Dilek komisyonları çalışmalarına sabah saat 10 da başladı.

Muamelat ve planço komisyonu Hüsnü Hamit Sayman'ın başkanlığında Muammer Tolga, Muhlis Ete, Sırrı Okirdil, Süreyya Birol, Sabahattin Simdin, Azmi Dölen, Hakkı Avunduk, Ahmet Arbil'den teşekkül etmişti. Komisyon sigorta Genel Müdürlüğünün planlarını, hesaplarını tetkik etmiş ve raporunda kurumun çalışmalarının iaktisat yolunda olduğunu belirtmişti.

Sigorta Komisyonuna ise Prof. Hirş'in başkanlığında Prof. Kesler, Ömer Lütfi Sugan, Cemal Zühtü, Refet Net, Ahmet Topçu, Yusuf Sıdal, Münür Kavalcıoğlu iştirak etmişti.

Dilekler komisyonu da Prof. Kazım İsmail Gürkan'ın başkanlığında toplanan Doçent Fethi Hakkı Sayeren, Prof. Mustafa İnal, Serif Çelikmen, Haydar Ayral Hulusi Tanner, Esat Çakmakkaya, Burhanettin Hasdemir, Cemâl Özbek'den müteşekkildi.

(Devamı 2 de)

(İzmitten Niyazi Buğrul bildiriyor:)

Milletlerarası çalışma komisyonu üyelerinin teklifleri

Hükümetimizin davetı üzerine Milletlerarası Çalışma Komisyonundan beş kişilik bir heyet İzmit'e gitmek üzere gelmişlerdir.

Çalışma Bakanlığı Araştırma Kurulu üyesi Bay Hikmet Geray ve İzmir Bölgesi Çalışma müdürü Necdet Ozan'ın da iştirak ettiği bu heyet 25.4.949 günü Selüloz Sanayii Müessesesi işçileri Sendikasına gelerek Yönetim Kurulu üyeleriyle üç saat süren bir konuşma yapmış lardır.

Heyet içinde bilhassa sendika işçilerile meşgul olan Amerikalı John Lawer elddi konular üzerinde durmuş ve bir çok sualler sormuştur. Sualler Yönetim Kurulu tarafından etraflıca cevaplandırılmıştır.

S. S. Müessesesi Sendikasında Milletlerarası çalışma konferansına gidecek delege seçimi

Çalışma Bakanlığının 9.4.949 tarih ve 28 sayılı geneşgeslik 8.5.949 tarihinde Cenevrede 32 milletlerarası çalışma konferansına iştirak edecek bir işçi delege adayının gösterilmesi bildirilmekte idi.

Mevzuubahis genelge sendikamızda gelmiş ve üyelere tamim edilmiştir. Bunun üzerine Sendikaya bazı müracaatlar olmuştur.

Sendika yönetim kurulu 18.4.949 günü yaptığı toplantıda adayların durumlarını incelemiş, neticede Kemal Erçetin isminde bir arkadaşın durumu sayanı tercih görülerek ek seriyetle aday gösterilmesine karar verilmiştir.

Kemal Erçetin iş kanununa tabi ve sendika üyesi bir ustabaşıdır. 1324 senesinde İstanbul'da doğmuş, 1910 senesinde Fransanın Marsilya şehrinde 14 sene kalmış bu müddet zarfında Fransız okullarında ilk ve orta tahsilini ikmal etmiştir. 1920 senesinde Çekoslavakya'ya

(Devamı 8 de)

Yeni iş kanununu işçi mümessilleri incelediler

Mühtelif illerden İşçi Sigortaları Genel Kurulu için Ankaraya gelmiş bulunan işçi mümessilleri cuma günü öğleden sonra Çalışma Bakanlığında hazırlanıp meclise sevkedilmek üzere bulunan ve sırf işçi temsilcilerinin görüşünü de almak için bir hafta geri bırakılan iş kanununu tedkik eden yeni kanun tasarısını görüştüler.

Komisyonlar evvelce düşürelerini bildirdiklerinden İstanbul teşkilatleri hariç Samsun, Seyhan Kayseri, Sivas, İzmir, İzmir bölgeleri temsilcileri ile Çalışma G. Müdürü B. Halil Sezai ve yardımcısı B. Cemal, İ. Sigortaları G. Müdürü B. Cemal Keper, Yönetim Kurulundan Dr. Rebi Barkın B. Fazıl, Kayseri Bez Fab. Müdürü B. Tarık Erdem ve Profesörler iştirak etmekte idi.

Tâdil tasarısı okundu. Yapılan değişiklikler bilhassa yeni 12 ve 13 maddeler işçi lehine çok çok hükümler ihtiva ediyordu. Ayrıca işçi mümessilleri de patronlara karşı garanti altına alınmakta sendikalara toplulukla iş ihtilâfı çıkarmalar yetkisi verilmekte idi. Umumiyetle kanun tasarısı işçi dileklerine uygun görüldü. Teferruata müteallik dilekler de Bakanlıkça dikkate alınmak üzere not edildi.

Toplantı geç vakte kadar devam etmiştir.

Sümerbank U. Müdürünün nazarı dikkatına

Prim esasları tesbit edilirken bazı hususlar acaba niçin nazarı dikkata alınmamıştır?

Sendika Genel Kurul toplantısına giderken yolda karşılaştığım işsiz kıtası bir arkadaşım yana yakıla bana şöyle dert yandı:

"Fabrikamızda var fuvvetimizle tozun toprağın içinde geçe gündüz hayatımız pahasına maklalarla boğuşarak yüksek istihsal veriyoruz. Fakat emil ettiğimiz iplik bankaca tanzim edilen prim talimatında normatife göre istenen unsurlara intibak etmediğinden bir senedir pirimlerimizi alamıyoruz.

Bankaca kabul edilen bu normatif bütün iplik fabrikalarına şamildir. Bununlar beraber fabrikaların imalâtı çok değişiktir. Diğer fabrikalara bizim imalâtımız hiç uymaz. Esasen kaba imalât için süreti mahsusada kurulan fabrikalarda makina konstrüksiyonu ve standart pamuk işlenmeyiş şekline düşünsüzlük varatmakta ve bu düşünsüzlük unsuru ise pirimlerimizin verilmesine engel olmaktadır.

Burada biz işlikçileri hayrete düşüren bir kaç noktayı arzedeyim.

1 — Bütün işliklerde düşünsüzlük gündelik değildir. Dün de vardı, fakat herkes tarımını mükemmel alıyordu.

2 — Biraz evvel söylediğim ve önünde bizim çevremize imkân olmayan teknik eksiklik (yani, makina konstrüksiyonu ve pamuk standartizasyonu) bankaca göz önünde tutulmayışı.

3 — Çıkardığımız iplik bonuk olmasına rağmen dokumada yüksek randımanla işlenmekte ve dokuma, terbiye, revizyon ve pirim talimatına göre pirim almaktayız.

(Devamı 2 de)

Tekel işçilerinin zam talepleri

Geçen hafta içinde Ankara'ya gelmiş bulunan Tekel işçi mümessillerinden İstanbuldan Süreyya Birol, Ziya Üçer ve Samsundan Ali Gürtili, Dr. Rebi Barkın'ın başkanlığında Tekel Banaklı İ. Şeraftdin Bürge'yi ziyaret etmişler. Ziyaret esnasında Tekel Genel Müdürü Yusuf Z. Ergin ve Tekel ileri gelenleri hazır bulunuyorlardı.

Toplantıda bilhassa Tekel işçilerinin zam dilekleri etraflı surette incelenmiş, asgari ücret ve geçim şartları üzerinde durulmuştur. 942 yılında olduğu gibi işçi ücretlerine yakın bir zamanda zam yapılmasına muhakkak nazarile bakılabilir.

Bakan, Samsun işçi temsilcisinden, Tütün İşçileri Sendikasının kuruluşu kooperatif hakkında uzun izahat almış bu gibi ucuz maişet sağlıyabilecek teşekkülerin her ta safta açılma temennisinde bulunmuştur.

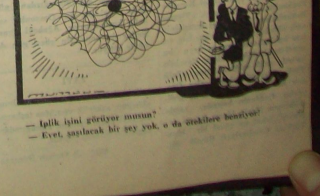

— İplik işini görüyor musun?
— Evet, şanlacak bir şey yok, o da ötekilere benziyor!

I. Bira işçileri sendikası başkanı Nusret Yağızgil istifa etti

Haber verildiğine göre I. Bira Fabrikaları İşçileri Sendikası başkanı Nusret Yağızgil ve Ahmet Keşmal Erçetin isminde bir arkadaşın da idare heyetinden istifa etmişlerdir.

Başkanlığa Faik Tunçay getirilmiştir.

Garsonlar sendikasının toplantısı

İstanbul Garsonlar Sendikası 12 Mayıs 949 perşembe günü Beyoğlu Halkevinde bir toplantı tertip etmiştir.

Bu toplantıda sendikanın emniyeti ve mesleki ihtiyaçlar hakkında konuşmalar yapılacaktır.

Bir Hasbihal :

İşçi sigortaları genel kurul toplantısı Ankarada bir bayram neş'esile geçti

Dr. Rebi Barkın

Bu seneki genel kurul toplantısı pek neşeli geçti. Hava güzeldi. Yağmurlar dinmiş, güneş açmıştı. Bu gün içinde ağaçlar çiçek açtı, bahar bir gelin alayı gibi geldi. İşçilerin neşeli olmakta başka bakımlardan da hakları vardı: Genel kurul toplantısında tam bir hürriyet ve samimiyet havası hâkim sürüyordu. Çalışma Bakanının sevimli sahsiyeti toplantının bu havayı kazanmasında şüphesiz bir âmildir. Açılış dakikasından kongre kapanıncaya kadar bütün toplantılara bizzat kendisi başkanlık etti, müzakereleri dikkatle takip etti, notlar aldı. Kalbiyle bu işe bağlı olduğunu herkes hissediyordu. Oturumların sonunda onun tarafında küme küme işçilerin birbiriği tatlı tatlı konuşulduğu görülüyordu. Herkes istediğini serbestçe, gönül ferahlığı ile söylüyordu.

Sigortalar kurumunun çalışma raporu ve denetçi raporu üzerinde işçi ve iş verenler uzun uzun konuştular, tatlı tekdir, sert tenkit cümleleri sarfolundu. Fakat işin en bâriz verici tarafı aradaki ahenk idi. Kanuna göre kongreye devletten, üniversiteden, işverenlerden ve işçilerden mümessiller katıldılar. Bütün üyeler işçi dâvasını bir sınıf dâvası gibi değil, bütün bir memleket dâvası olarak ele aldılar. İşçiler tarafından savunulması gereken tezleri onlardan evvel işverenlerin müdafaa ettiği, işverenleri ilgilendiren meselelerde de işçilerin anlayışı göstrdiği görüldü. Denetçinin sert tenkit raporunu yönetim kurulu başkanı sevgi ile karşıladı. Bir üniversite profesörü ona hak verdi, bir işveren işçilerin korunmasında onlardan ileri gitti ve dev

(Devamı 2 de)

İŞÇİ GÖZÜ İLE:

Belediyenin Kulakları çınlasın !

İşyerimize giden yol parke taştır. Bu yol; Bira Fabrikasının Bomonti Şirketinee işletilirken şirketçe yapturildığını duymaktayız. Zamanla yol bozulmuş, fabrika Tekel İdaresince alınmış, yaşgöz havalarda yol çamurdan geçilmez bir hal almış, tamiri hususunda Belediyeye müracaat edilmiş.

Belediyeden alınan cevap şu oldu: Bomonti semt kadastro planında böyle bir parke taş yol mevcut olmadığından tamiri yapılamıyacaktır.

Fabrikanın dört senelik bir işçisi olmam hasebile geçmişin şahidi değilim. Bir şeyin şahidi isem o da el'an bozuk olan bu yolun dört yıl zarfında yarısı yarımı olan taşların bir adedi dahi düzeltilmesi yoluna gidilmediğidir.

Fabrikamızın civarında irili ufaklı onu mütecaviz işyeri mevcuttur. Bu işyerlerin işçileri işlerine giderken bu yolu tepmek zaruretindedirler. Yaz aylarında yol geçilirse de kış ayları çamurdan geçmek için her hayli kormanak ve tez dökmek lâzım.

İşçi yolun tamir edilmesi için söyle diyor: "Bu yoldan belediyemiz büyüklerinden veya şehir meclisi sayın üyelerinden biri kış aylarında yaya veya vasıta ile geçerse çekeceği meşakkat neticesi yolun tamiri için belki uğraşırlar..

Belediyemizin kulakları çınlasın.

Seyfi DEMİRSOY

Bir hasbihal

(Baştarafı 1 de)

leti temsil edenler başta Bakan olmak üzere ıcra kuvvetinin davayı nasıl samimiyetle benimsemiş olduğunu görecekler. Bu ahenk, bu müşterek anlayış ne mutlu bir saadettir!

Başka memleketlerde en pürüzlü bir mevzu teşkil eden sosyal dâvalar bizde ne güzel bir hal yoluna girmiş! Bana öyle geliyor ki bu ahengi bu nizamı bozmazsak en çetin dâvaların hallinde dünyaya örnek olacağız. Zaten büyük Türk milletine de bu yaraşır. Tarihimiz boyunca nizamlar kurmuş, sistemler yaratmış bir milletiz. Beklenir ki bu işlerde bize miras olan büyüklüğü gösterelim. Bunu görünce insanın Türk işçisini bütün kalbiyle takdir ve tebcil etmemesi elden gelmiyor.

Komisyon toplantıları her gün saat 18 e kadar devam ediyordu, fakat işçiler vakitlerini boş geçirmemek istiyorlardı. Sivas delegesi bize Ankarayı gösterirse, radyoyu, etnografya müzesini, Dil - Tarih Fakültesini, Devlet Operasını gösterimiz diye çırpınıyordu.

Bir gün toplanmışlar haydi Ankarayı gezelim dediler. Yurdun muhtelif bölgelerinden gelmiş 30 işçi beledıyenin tahsis ettiği kırmızı renkli güzel bir otobüse dolmuşlar. Hepsi sendikacı ve mümessil işçiler. En kuvvetli sendikalarımızdan olan Ankara motorlu taşıt işçileri sendikasının başkanı da dayanamamış direksiyona geçmiş herkes neşe içinde, yalnız içimizde Yaleva kaymakamı yok! Bu, İstanbul sendikalar birliği genel sekreterine takılan lâkaptır. O komisyonda çalışıyor, işi bırakamamış gelmedi. Bir bu üzüntü var.

Otobüs Ankaranın güzel mahallelerini geziyor, başının üstünde istikbalin güneşi parlayan Türkiye Cumhuriyetinin idare edildiği yerleri görüyorlar. İşte Milli Savunma Bakanlığı, işte Genel Kurmay Başkanlığı, işte Ekonomi, Ticaret Bakanlıkları, işte adalet terazisinin asılı olduğu yer: Yargıtay. İşte şu, işte bu Bakanlıklar, şu veya bu genel müdürlük binaları. Hepsinin önünde çelik müfettiş, tunç yürüki Türk erleri nöbet bekliyorlar. Oradan Kavaklıdere caddesine geldiyorlar. Caddenin başında, sağda meşhur(sun) Meclis binası, henüz yapılıyor, fakat ne güzel bir bina. Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisine sucak böyle bir bina lâyık! İnsanlık içine işçi milletvekilleri de girecek. Sağda, solda bütün çelik müfettiş erleri binaları Yollar asfalt, tertemiz. Ankarayı iyi tanıyan biri onlara her yeri gösteriyor. Ankaranın eski ve yeni tarihini anlatıyor. Oradan Çankayaya çıkıyorlar. Büyük Atanın mütevazi konağı, onun yanında yine Türk devleti reisinin Cumhurbaşkanlığı evi. Çankaya tepesinden Ankarayı ayak altında görüyorlar, işte yüksek telsiz direkleri, işte Ankara kalesi, bin yılı yakın bir zamandan beri Türk hayrağının dalgalandığı burçlar. Ankara ne büyük, ne güzel şehirmiş diyorlar. Oradan haydi baraja.. Çubuk barajı, Öt hitmez denilen Ankaraya hayat veren muazzam tesis. Barajın duvarından bu yanı kocaman bir göl gibi. batan güneşin kızıllığı sakin sulara aksetmiş. Duvarın üzeryanı bir cennet! Fakirler, çiçek bahceleri vücuda getirilmiş. Resimler alınıyor, alaylar, latifeler sarfolunuyor!

Barajdan nereye gidelim? Haydi Çiftliğe! Yolda şarkılar söyleniyor, İzmit delegesi kalkıyor: Filânın sereftne üç defa.. Sa! Sa! Sa! Öteki kalkıyor falan serefine üç defa.. Sağol! Sağol! Sağol! Davaya hizmet edeln, o uğurda çalışanlara görülden kopan gür seslerle sağol diyorlar.

Bu sesler o adamlara ne büyük mükafat! Çiftliğe gelince karanlık basmış, biraz dinlenmek lâzım ya. Yanımızda Bira fabrikası, onun taze biralarına da doyum olmaz, gelsin biralar! Samimi sözler, sendikaları, işçileri birbirlerine tanıtmak, birbirlerine sevdirmek kararları, vaadları.

Şehre dönülüyor, bir toplantıya katılacak olan (Ağabey) dediklerl birisi bir lokal önünde bırakıyorlar, 30 kişi hep bir ağızdan gür sesle : Sa! Sa! Sa! Garsonlar sokağa koşuşuyorlar, Ağabeyi garsonlar da tanır. Bu güzel gün de böyle bitiyor.

ZAYİ

Tekirdağ Varay kazasından almış olduğum askerlik ve nüfus tezkeremi zayi ettim yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1338 Ali Osman Dönmez

Madeni eşya ve mensucat işçilerine müjde !

I. I. S. Birliği yönetim kurulu üyelerinin Ticaret Bakanı ile yaptıkları görüşme

İstanbul Mensucat ve Demir ve Maden Eşya fabrikalarının iptidai madde yokluğundan her gün birer ikişer kapatılmakta olduğu ve bu yüzden yüzlerce işçinin açıkta kaldığı malûmdur.

İşçi sigortaları genel kurul üyesi olarak Ankaraya giden I. I. S. Birliği üyeleri bu mühim meseleler üzerinde Ticaret Bakanı Cemil Bayiaş ile görüşmüşlerdir. Bu görüşmelerde Bay Bakan sorulan bütün suallere tatminkâr cevaplar vermiş ve mezkûr meseleler hakkında eedümle demiştir ki:

— Dışardan mamul maddeler yerine bol miktarda ham madde ithalıne karar verilmiştir. Sipariş eden ipliikler yakın zamanda memleketimize gelecektir. Müsterih olunuz. Buharan önlenecektir. Bu yüzden hiç bir fabrika kapanmıyacak ve hiç bir işçi açıkta kalmıyacaktır.

Kayseri Textil sanayii işçileri Sendikasının genel kurul toplantısı

Toplantı çok heyecanlı ve tartışmalı oldu

24.4.949 pazar günü saat 9.30 Textil Sanayii İşçileri Sendikasının Genel Kurul toplantısının yapıldığı Halkevi sinemasının samiine ayrılan localarından birindeyiz. Salonda heyecanlı bir buna hâkim. Yer, yer gruplar halinde toplanmış üyelerin yavaş sesle konuştukları göze çarpıyor. Toplantının başlamasına 10 dakika var. Samiine ayrılan balkon ve localara bakıyorum benden başka kimse yok. Yanımda bulunan başkana "sakallılara davetiye gönderilip gönderilmediğini, sordum. Toplantının yapılabilmesi için gerekli makamlara bilgi edenlerin yanıldığını, bunun için de ayrıca davetiye göndermeye lüzum görmediğini,, söyledi.

Toplantıyı açmak üzere başkan yanımdan ayrıldı. Samiin localarının boşluğu içiler üzerinde bariz bir hoşnutsuzluk yaratıyor, gözlerde, beliren tenkitlerden anlaşılıyor. Yanıma sokulan bir işçi arkadaş "sunları söyledi.. Zonguldak ve İstanbul sendikalarının toplantılarını serfelerinden büyükleri misden aramızda bir tanesini bile görememek bizleri ne kadar üzdüğünün tahmin edemezsiniz, diyor. Gözlerimden yaşlarımı bir kaç damla yaş ne kadar üzgün olduğunu açıkça belirtiyor.

Saat 9 Salonda bir boş koltuk yok. Gözler sahnede Yönetim Kurul başkanı Hasan Bilgiç'in konuşmasını dinliyor. Bu konuşmada

Genel kurul toplantısında

Perde arkası

Bu yılki Genel Kurul geçen senekinden daha kalabalık. Bütün delegelerin kurula büyük hazırlıklarla geldikleri hemen belli oluyor. En ufak işde bütün parmaklar kalkıyor. Bu gidişle komisyonlarda pek çok çekişme olacağı muhakkak.

Bazı delegeler Genel Kurul çalışmasını beğeniyor. Yeni kurulan bir müessesede bu kadar kusur bulunur diyor. Kimisi çok celâlli:

— Olmaz, efendim. Bu faaliyetle iş yürümez diyor.

Yine bu seneki dilekler arasında epey mühimleri var. Bir zat kulağıma fısıldadı:

Sigortalar Yönetim Kurulunda işçi ve işveren temsilcilerinin çoğaltılması için adamakıllı asılacağım diyor.

Seyhan delegeleriyle konuştum. Onlar da ihtiyarlık sigortasına kancayı takmışlar.

Biz diyorlar altmış yaşı çok görüyoruz. Onu tashihe çalışacağız.

Raporlar okunup raporlar hakkındaki düşüncelerin açıklanmasına gelince koridorlara çıkan delegeler yine salonu doldurdular.

İlk sözü Hakkı Avunduk aldı. Kendisi iş veren temsilcisi idi. Önce Bakanlığın faaliyetini beğendiñi anlattı. Sonra tenkitlerine geçti. Uzun uzun konuştu. İş verenlerin neler istediklerini anlattı. İşçilerin kesilen pirimlerle bankalarda duren paranın işçi evleri yapılarak hem gayri menkul sahibi olmak hem de işçilere ucuzca kiralı ev temin etmek teklifi bilhassa işçi temsilcilerini çok memnun etti.

Bir saat süren B. Avunduk'un konuşmasından sonra söz alan Abidin Tekön (İzmir mensuca sanayi Sendikası başkanı) kurumun lükse kaçtığını söyledi. Yabancı mütehassıslar hakkında kendine has fikirleri vardı. O da epeyi alkışlandı.

İlk gün delegelerin kendilerine yatacak yer temin edebilmeleri için oturuma 18 de son verildi.

İşletme - İnsan ve İşçi

İdeal bir işletmenin bir an için faaliyetten azade kılındığını (sükûn devresi) düşünelim. Bu vaziyette işletmenin kâr veya zarar etmiyeceği fikrine sahip olursakta; biraz daha etraflı düşününce hükmümüzün kısırlığını anlıyacağız. Çünkü bu sükûn devresinde dahi işletme tabiatile bir takım faizleri sigorta masraflarını, vergileri, kira ve amortisman paylarını yüklenmiş olacaktır.

Görülüyor ki misalimizdeki işletme hiç bir faaliyette bulunmadığı halde dahi bu borçları ödemek mecburiyetinde kalacak ve netice itibarile zarara girmiş olacaktır. Bu, işletmenin öz sermayesin zarar etmesi demektir.

İnsan bu bakımdan işletmeye benzer: Bünyesi sağlam olduğu halde hiç bir emek sarfetmek külfetinde bulunmayan bir insan farzedelim. Bu insan sırtüstü yatsa ve gözünü dahi kırpmasa, iç organları yaşayabilmek için daimi bir faaliyette bulunacaktır. Netice itibarile vücuttan bir enerji kaybolacaktır. Bu tıpkı işletmenin sükûn devresinde yüklendiği masraflar gibidir.

Binaenaleyh insan ya bu enerji kaybını karşılayacak gıdayı temin edecek, yahut durmadan zarara uğrayan işletmenin nihayet iflâsa yanaştığı gibi; sıhhat anormal bir vaziyete girecek ve işletmenin akibetine uğrayacaktır.

İnsanla işletmeyi bir birine banzetirken, çok dağanık ve umumi bir fikri izaha çalıştık. Halbuki işçi ve işletme — işletme ve işçi benzerliğini ele alırsak fikrimizi daha dar bir çember içersnde net olarak ifade edebiliriz.

İşçi denilince objektif olarak aklımıza ilk gelen daima bir iktisadî faaliyet halinde insandır. Her insan gibi o da kendine yaşama kudreti verecek gıdayı almak lüzumunu duyacaktır. İşçi çalışmak için değil fakat yaşamak için çalışır. Ve işini dürüstlükten ayrılmadan her gün biraz daha artan melekesile daha iyi başarmak ister. Ancak sarfettiği emek neticesinde o çalışma kudretini elde edecek gıdaya sahip olamazsa; işletmenin öz sermayesinden kaybetmesi (zarar) gibi fizyolojik yapısından her gün biraz daha bir şeyler kaybedecektir.

Hülâsa iflâsa giden işletmelerle cemiyetin iktisadî bünyesi nasıl sarsılıyorsa, işçinin yerine getirilemiyen enerji kaybı ilede sıhhati sarsılacak, bu da cemiyetin sıhhatinin sarsılmasına sebebiyet verecektir.

Her gün artan bir hayat pahalılığı karşısında, işçi durmadan zarar eden bir işletmeye dönmüştür. Halk terazisinin bir kefesine pahalılık denilen yükler ilâve edilirken, öbür kefenin denk kalmasına imkân var mıdır? Yukarıda zikrettiğimiz misali bir parça nazarı itibare alarak onlarla biraz daha samimiyetle alâkadar olmamız lâzım değilmidir?

Cibali Tütün ve Sigara Fabrikası

Orhan YILDIRIM

Lâstik ve kauçuk İ. S. Ana Tüzüğü

Geçen sayıdan devam.

Tutanaklar ve kararlar

Madde 22 — Genel Kurulun müzakere tutanakları Başkan, Başkan vekili ve kâtipler tarafından imzalanarak saklanır. Kararlar da ayrica yazılarak aynı kimseler tarafından imza olunup saklanır. Sendika üyeleri her zaman sendika merkezinde bu zabıtları ve kararları tetkik ve mütaalâ etmek hakkını haizdirler.

Ana tüzükte değişiklik yapılması

Madde 23 — Genel Kurul toplantısında hazır bulunan üyelerden en az onda birinin yazılı önergesi olmadan ana tüzükte değişiklik yapılması üzerine müzakereye girişilemez. Tüzükte değişiklik yapılabilmesi için toplantıda bulunanların en az dörtte üçü nisbetinde oy çokluğu lâzımdır. Yapılan değişiklikler mucip sebepleriyle en geç hafta içinde Valiliğe ve Çalışma müdürlüğüne bildirilir.

SENDİKANIN FESHİ

Madde 24 — Sendika, Medeni Kanunun 70 ci maddesinde yazıldığı üzere aciz haline düşer veya Yönetim Kurulunun işbu ana tüzük hükümlerine göre teşkiline imkân kalmazsa kendi kendine münfesih olacağı gibi Genel Kurulda alınacak kararla dahi kendi kendini feshedebilir.

Sendikanın kendi kendini feshe karar verebilmesi için 15 ci madde gereğince toplanacak Genel Kurulu üyelerinine en az üçte ikisinin huzuru şarttır. Bu suretle çokluk elde edilemediği takdirde ikinci defa toplanmak için işbu tüzüğün 17 ci maddesine göre üyeler çağırılır. Bu çağırı üzerine toplanacak üyelerin sayısı ne olursa

(Devamı 4 de)

İnşaat İ. S. ana tüzüğü

(Geçen sayıdan devam)

sil yetkisi verebilir.

Yönetim Kurulunun yetki ve görevleri

Madde 29 — Yönetim Kurulu, sendikanın işlerini Cemiyetler Kanunu ve 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendikalar Birliği hakkındaki kanun hükümleri dairesinde yürütmekle mükellef olup aşağıda yazılı görev ve yetkileri vardır.

a) Sendikayı devlet daireleri, işverenler ve diğer bilumum özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmek

b) İşbu ana tüzüğün 10 cu maddesinde yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak

c) İş Kanunu gereğince iş yerlerinde seçilecek işçi mümessilleri için sendika namına aday göstermek.

Madde 30 — Yönetim Kurulu, en az 15 günde bir sendika idarehanesinde toplanarak gündemindeki konuları görüüp karara bağlar. Sendika idarehanesinde resmi tatil günlerinden gayri her gün muayyen saatlerde Yönetim Kurulu üyelerinden en az bir kişi müracaatları kabul etmek üzere hazır bulunur ve bu saatlar sendika idare merkezinin kapısında yazılı bulundurulur. Yönetim Kurulunun kararlarından, bu kararlarda imzası bulunanlar sorumludur.

Madde 31 — Hastalık ve saire gibi mecburi haller müstesna, Yönetim Kurulunun arka arkaya 3 toplantısına gelmeyen üyeye Başkan tarafından yazılı bir bildirim yapılır. Üye buna rağmen yine toplantılara gelmezse Yönetim Kurulundan çekilmiş sayılarak yerine 25 ci madde hükmünce yedeklerden biri getirilir.

Madde 32 — Sendika Başkanı her yerde ve her hususta sendikanın temsilcisidir. Hastalık veya bir özürü halinde bu süre içinde başkanlık vazifelerini Başkan Vekili yapar. Sendikanın mührü yalnız Başkanda durur. Mühür ancak elinde bulunduğu kimsenin imzasını da hâvi olduğu takdirde muteberdir.

Madde 33 — Yönetim Kurulu, meslekî ve idarî her hangi bir işin incelenmesi için bilgisinden ve tecrübesinden faydą umduğu kimseleri danışma maksadı ile toplantısına çağırabilir. Bu zatlar kararlarında oy sahibi değildirler.

Defterler

Madde: 34 — Yönetim kurulu tarafından aşağıda yazılı defterler tutulur.

a) Aza defteri: Sendikaya girenlerin hüviyetleri, giriş tarihleri, aylık veya para taahhütleri bu deftere yazılır.

b) Karar defteri: Yönetim kurulunun kararları, tarih ve numara sırasiyle bu deftere yazılır ve kararların altı üyelerin imzalariyle tasdik olunur.

c) Gelen ve giden evrak defteri: Gelen ve gönderilen evrak, tarih ve numara sırasiyle bu defterlere kayıt ve gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın müsveddeleri bu tarih ve numaralar altında dosyalarında hıfzolunur.

d) Demirbaş defteri: Sendikaya ait bütün menkul ve gayri ve gayri menkul eşya bu deftere kayıt olunur.

e) aVridat ve sarfiyat defteri: Sendika namına alınan bütün paraların alındıkları ve sarfolunan paraların verildikleri yerler sarih olarak bu defterlerde gösterilir. Ve varidat makbuzlariyle sarfiyatın müsbit evrakı saklanır.

f) Kasa defteri: Sendikanın bütün nakit parası bu deftere kaydolunur ve alınıp verildiği muntazaman yazılır.

(Devamı var.)

Kayseri bez fabrikası işçileri S. 949 yılı çalışma raporu

—Geçen sayıdan devam —

Arkadaşlar

Bu mevzuu kalemle halletmeğe çalışırsak iplik ve dokumacı arkadaşlarımızın 3 ekibe geçmeleri yalnız sıhhat bakımından mütaalâ edilebilinir işte bir misali 11 saatteki mesaide 50 kuruş saat ücreti alan bir işçinin vasati 300 saat mesai yaptığı nazarı itibare alınırsa, vergili olarak 150 lira istihkak tutar.

Bir de sekiz saatlik mesai verilen 1 derece zamla %10 farklı olarak hesap edersek bu da 195 saat mesai ile 60 kuruştan 117 lira tutar aralarında 33 lira gibi bariz bir fark göze çarpmaktadır. Bugünkü geçim zorluğu içinde bu parayı feda etmek ne kadar acı olduğunu dokumacı ve iplikte çalışan arkadaşlarımdan bir defa sormalı. Harp yıllarında çektiğimiz hayat mücadelesi

Geçim zorluğu ve biz işçilerin buna gösterdiği metanet ve sabırlarının mükâfatını büyüklerimizden hak olarak istiyeceğiz onların da verecekleriden emin bulunmaktayım.

3 — İŞ YERLERİ İLE TEMASLARIMIZ:

Sayın arkadaşlarım.

Sendikacılık cephesinden mütalâa edersek en çok muvaffak olduğumuz bu kısım olarak telâkki etmek lâzımdır. Biz idareciler şuna kaniyib ki iş veren Fabrika Müdürü ile hasmane münasebetler tesis etmek muhakkak ki bizim aleyhimize neticeler doğurur, zaten Sendika kanunumuz da buna müsaade etmez.

Burada vazifemizin işçi ile iş veren arasında çıkan anlaşmazlıkları önlemek bakımından bitaraf olarak aracılık vazifesi temsilciye düşmektedir.

Bu mevzuda bütün hüsnüniyetine emin bulunduğumuz temsilciniz ayni zamanda temsil ettiği vazifeye göre iş hukuku malûmatı ile takviyeli olarak dâvalarınızı iş verenle yaptığı görüşmelerde işçi lehine olarak halline çalışır.

Sendikamızın kuruluşundan beri edindiğimiz gaye ve metot: İş verenle daima iyi münasebetlerin devamıdır. Bu sayededir ki; bir çok dâvalarımız sürüncemeye uğramadan hal olmaktadır.

İş verenimizin de Sendikamıza gösterdiği büyük ilgi ve itimadı, karşısında her hafta umumi arzu ve isteklerimiz mevzulu bir toplantı da tertip edilmektedir. Bazı arkadaslar bu toplantıların ümit edildiği şekilde faydalar temin etmediğinden şikâyet edilmektedir; hayır arkadaşlar, çok hem de pek çok faydalar temin olunmaktadır. Bu konuşma ve temennilerimizin faydalarını pek uzak değil çok yakında göreceğiz.

Sendikamızın faydalı bir unsur olduğuna inanan iş verenimiz bekâr pevyonlarında bulunan her iki lokali Sendikamıza vermiştir. Lokallerimiz bir ticaret maksadı ile açılmamıştır, gayemiz daha temiz ve siz üyelerimiz isteklerine tercüman olmak gayesi pirensibimiz olmuştur.

Burada bu hayırlı teşebbüsü Sendikaya bırakan iş verenimize teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

Sayın arkadaşlarım.

Dahili vaziyette iş yerlerindeki ödevlerimiz yukardaki mevzularımızla bitmemektedir.

Personel servisi fabrika doktorluğu, İşletme Şefliği, ve bütün daire şefleri ile dostane münasebetlerimiz faydalarını görmekle bahtiyarız.

Gıda işlerinde gıda dağıtım şefliği ile yakınen yaptığımız iş birliği sayesinde yemeklerimiz düne nazaran bugün fevkalâde denecek şekle gelmiştir. Daha normal çıkması için de çalışılmaktadır.

4 — SOSYAL YARDIM FAALİYETLERİMİZ.

Sosyal yardımlarında bilhassa siz genel kurul üyelerinden geçen sene aldığımız ders üzerinde daha çok itiyatlı ve her üyeye eşit muamele tatbikini sağlamak amacı ile çalışılmıştır.

Bu yardımlardan hastalık için (1103.92) ölüm (175.00) doğum (495.00) evlenme (90.00) yangın ve ani âfetler için (100.00) sünnet, düğün için de (415.34) lira cem'an yekûn bir sene zarfında (2379.26) yardımda bulunulmuştur. Bu yekûn geçen seneye nazaran % (60) artmıştır.

5 — YAYIM FAALİYETLERİMİZ

Evvelce de tamimlerimizde belirttiğimiz gibi bu kolun faaliyeti mateessüf istenilen randıman alınamamıştır, sebebi de yayım koluna ayrılan ve siz arkadaşların seçtiği arkadaşların bu işlerde hakkiyle muvaffak olamayışı olmuştur. Yine bu alanda geçen seneye nisbetle daha çok çalışılmış 2 genel kurul 5 el ilânı 18 tamim 10 muhtelif gazetelerde yazı vermek 4 defa fabrika sinema salonunda konuşmalar yapılmıştır. Fakat bunlar da yine istenilen neticeyi vermediğini itiraf etmekteyiz.

6 — BÜNYANDA AÇILAN ŞUBEMİZ

Senemizin en büyük muvaffakiyeti de hiç hiç şüphesiz ki Bünyanda açtığımız şubemiz olmuştur.

Bugün 147 üyesi mevcuttur.

Oraca yapılan işlerde 1945 senesinden beri bir çok işçilere senelik izin ve iş parası dahi verilmezken bu hususta Sümerbank Genel Müdürlüğüne yaptığımız müracaatları Sendikamız kazanmıştır. Oradaki üyelerimiz de çok memnun olmuşlardır. Ücretlerinin azlığı hakkındaki şifahi müracaatımızı kabul eden iş veren kıdem sırasına göre işçilerine 5 er kuruş zam yapmıştır.

7 — ÜÇÜNCÜ DEVRE İÇİN TEMENNİLERİMİZ

Yukardan beri izah etmekte geldiğimiz işlemlerdeki çalışmalarımız idare cephemizden kusursuz olmuş denemez. Muhakkak ki kusurludur. Yalnız yapılan işlerdeki hatalar ancak o andaki gelişme ve tecrübesizlik mahsulü olabilir. Elverir ki bu hatalar sürüp gitmesin. 9447 senesindeki hatalı çalışmalarımızı ancak 948 senesinde idrak edebildik. Demekki gelişme tecrübe sahibi olmak başta gelmektedir.

ÇOK MUHTEREM ARKADAŞLARIM

Sizlerin tükenmek bilmeyen sabır ve metanetiniz karşısında, cemiyetseverliğiniz başta gelmek üzere biz temsilcilerinizi desteklemeniz sayesinde bugün ikinci devreyi üçüncü devreye bağlamış bulunuyoruz.

Yapılan işler, yapılması icap eden işler yanında çok dun denecek kadar azdır.

Üçüncü devre için seçilecek arkadaşlarımın daha enerjik ve daha çok çalışacaklarına şimdiden emin bulunmaktayız.

Bugün biz işçilerin tarihi bir günüdür. Bu münasebetle bizlere cemiyet halinde toplanmamıza vesile olan (5018) sayılı Sendika Kanununun tasarı halinden fiiliyata getiren ve bu kanunu kabul buyuran T. B. M. sayın üyelerine bilhassa sayın Sadi Irmak'a fahri kurucumuz Tahsin Karakaş ve diğer kurucu arkadaşlara huzurunuzda minnet ve şükran borçlarımızı ifade ederken teşekkürlerimizi ilgili makamlara duyurmak için Genel Kurul Başkanından rica ederim.

(Devamı 4 de)

SPOR

Türk Millî Güreş takımı kampa girdi

Yazan : Vahit Ceyişakar

Zonguldak takımı genel kurul üyelerinden bir grup

Bu hafta pazar günü yapılan seçme müsabakalarına 14 bölgeden gelen 119 güreşçi iştirak etmiştir. Bu müsabakalarda bilhassa Zonguldak ekibi geniş bir takdir toplamıştır. Zonguldak ekibinin başta gelen iki güreşçisi Bekir Kaymak ve Süleyman Gürledi'dir. Bu iki güreşçi yapılacak olan Avrupa şampiyonası

Aşağıdaki listede teknik neticeler verilmiştir.

Bu listeden anlaşılacağı üzere bu güreşçilerin bir çoğu içidir.

BİRİNCİLER:

Bekir Kaymak (Zonguldak) (içi).

ÜÇÜNCÜLER:

İbrahim Başçı (Bursa) (içi), Naci (Malatya) (içi), Mehmet Yusuf Malatya) (içi), Süleyman Gürledi (Zonguldak) (içi), İbrahim Büyük (Malatya) (içi), Tevfik Uysal (Eskişehir) (içi).

TEKEL FABRİKALARI ARASINDAKİ PİNG - PONG KARŞILAŞMALARI SONA ERDİ

Tekel fabrikaları işçilerinin aralarında yaptıkları Ping - Pong müsabakaları sona ermiştir. Neticede birinciliği Bira fabrikasından Mehmet Elüstün kazanmıştır.

Bekir Kaymak

İKİNCİLER:

Mehmet (Edirne), Rafet Sadettin (İstanbul), Şevket Kolat (Kocaeli) (içi), Cemil Sancak (Ankara) (içi), Adem Şahbaz (Kayseri) (içi), Bekir Yolan (İstanbul) (içi), Satılmış Kök (Samsun), Mehmut Çeterez (Ankara) (içi), Mem için büyük başarılar vaad etmektedirler.

duh (İstanbul), İsmail Vego (Ankara) (içi), Kemal Özkan (Eskişehir) (içi), Ahmet Bulut (Ankara) (içi), Tevfik Yüce (Ankara) (içi).

Çalışma raporu

(Başlarafı 2 de)

Biz temsilcilerin vazifeleri bugün sona ermiş bulunuyor.

İki devreden beri benimle vazifelenmiş ve ikinci devreden de işbaşı eden idare ve mürakabe heyeti âzaları, yakın mesai arkadaşlarıma burada teşekkür eder gelecek devre için seçilecek temsilcilere başarılar, muvaffakiyetler dilerim. Bu arada genel kurul üyelerini hürmetle selâmlarım.

Kayseri Tekstil Sanayi İşçileri
Sendikası Başkanı
Ahmet Narcı

Tüzük

(Başlarafı 3 de)

olsun fesih keyfiyeti görüşülebilir. Ancak bu suretle yapılan toplantıma ve görüşme sonunda fesih hakkındaki kararın mevcut üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilmesi şarttır.

Sendikanın fesih kararı Yönetim Kurulu tarafından 5 gün içinde Valiliğe ve Çalışma müdürlüğüne bildirilir. Ve bu tebliğlere fesih kararının 2 örneği iliştirilir. Fesih kararı ile beraber Genel Kurul tarafından bir tasfiye heyeti seçilir. Bu heyet fesih edilen sendikanın menkul ve gayri menkul mallarını paraya çevirerek mevcut paraya ilâve eder. Ve bu parayı üyelerin sendikaya verdikleri aidat yekûnu nisbetinde üyeler arasında taksim ve tevzi eder.

YÖNETİM KURULU

Madde 25 — Yönetim Kurulu, sendika üyeleri arasından Genel Kurul toplantısında gizli oy ile ve bir yıl süre için seçilen (11) asil ve (5) yedek üyeden ibaret bir teşekküldür. Bu seçimde en çok oy kazanmış olan üyelerden 16 si aldıkları oy sâdine göre dereceler sıralanır en çok olandan

(Devamı var.)

Kayseri işçileri

(Başlarafı 2 de)

nun orada ne iş var. İmnesini rica ediyoruz, Ahmet Narcı: Ben de Genel Kurul başkanı kadar burada salâhiyetliyim, demiş. Mehmet Yegül sözalarak türüğe nazaran Genel Kurul seçiminden sonra senin de bizim gibi sadece bir üye olduğunu unutmamanız lâzımdır demiştir. Genel Kurul başkanının da müdahaleüyle sahneden inmiştir.

Başkan vekili Mustafa Altaş söz alarak Ahmet Tekeşe cevap vermiş ve bu arada bir çok hakaretümiz sözler kullanmış Ahmet Tekeş tarafından bu sözlerin zaptı geçirilmemiş idi.

Müteakiben söz alan Mehmet Yegül evelimle sunları söylemiştir. Sayın arkadaşlar: Sendika başkanı bir işçi arkadaşla Ankaraya gitti S. Bank umum müdürlük misafirhanesinde kaldılar geldiklerinde 140 lira masraf gösterdiler. Bu para nereye harcanmıştır? Dönüşlerinde idare heyetince kendilerine 12 suallik bir tahkikat açılmıştı bunun cevabı niçin verilmedi? Ankarada ne iş yaptılar? Niçin gitdildi? Bu hususların açıklanmasını rica ediyorum..

Süleyman Güllü, sünnet düğününde bir yolsuzluk yapılıp yapılmadığını, sünnet düğünü için idare hayatı kaç lira sarfına salâhiyet verdiğini ve kaç lirasını sarf edildiğinin açıklanmasını istedi.

Genel Kurul başkanı ayağa kalkarak sinemanın üye arkadaşlara tahsis bir fiilen tahsis ettiğini konuşmanın burada kesilerek seçime geçmenin mu vaflık olacağı kanaatinde olduğunu söyledi fakat bu sözler üyeler üzerinde akisülamel uyandırdı. Biz sinema istemiyoruz. İdare heyeti hesap versin sesleri yükseliyordu. Ahmet Narcı hâkeye çıkarak Kemale cevap vermeyeceğini söyleyerek sunları söyledi.

"Arkadaşlar; bundan evvel Sümer Sporda hiç bir işçi üye yoktu. Bu yıl iki işçi üyemiz girmeğe kabul edildi. Bir işçi mümessili bir de ben namzet gösterildik. Kazandık. Benim adımın seçimi şehrimizde Temsil ilânında asılmasında alınan vurumuştu. Geceleri bir konuyu feda ederek onları takip ettim. Yakaladım. Bugün temsil kapısına kilit vurmuş vaziyettedirler. Temsil kapısını, Sporcuları çalışmaya mecbur ettiğim içindir için bunlar az bir kazanç kadır. Rica ederim arkadaşlar vaktimiz dar. Bundan sonra küçük adımlarda toplanalım. Sorduğunuz suallere cevap vereceğiz. (Salondan sesler — Bu ölüm istemiyoruz. Konuşmalar seçimden evvel yapılmalı. Seçimden sonra yapılacak konuşmaların hiç bir kıymetli yoktur.) Biz seçime başlıyoruz. Herkes reyini vermiye gelsin. dedi ve seçim sandığına doğru yürüdü. Eski idare heyeti üyeleri oyu takip etmiş ve bu arada salonda büyük bir karışıklık oldu. Üyeler memnuniyetsizliklerini açıkça bağırıyorlar fakat dinleyen yok. Reyler sandığa atıldı. Ve sinema başladı. Bu suretle Genel Kurul 10 da başladı ve 3 saat süresince 13 de sona erdi.

Bu suretle henüz tamamlanmış olduğu için neticeyi ayrıca bildireceğim.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İş ve İşçi Arayanlar

İş, yahut işçi arıyorsan İş ve İşçi Bulma Kurumu şubelerine müracaat et. Bu şubeler sizin parasız yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ

Telefon No.		Telefon No.	
Ankara Md.	13686	İzmir Md.	69
İstanbul Ajanlığı	21942	Adana Md.	125
İstanbul Md.	41367	Konya Md.	
Üsküdar kolu		Bursa Md.	140
Eyüp kolu		Eskişehir Md.	
Bakırköy K 16 dan	104	Trabzon Md.	77
Beşiktaş kolu	81849	Samsun Md.	36

T. C. Ziraat Bankası

Yıllık 300.000 Liralık ikramiyeden ayrı olarak yeni bir

Harman İkramiyesi

tertipenmiştir.

Çekiliş tarihi : 20 temmuz 1949

İKRAMİYE TUTARI:

55.000 Lira

Büyük İkramiyeler:

30.000

15.000 Lira

Ayrıca:

10 adet 1.000 liralık İKRAMİYE vardır.

Bu ikramiyelerden faydalanmak için 10 Haziran 1949 tarihinde vadesiz tasarruf hesabında en az 150 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir.

Talihiniz varsa 30.000 liralık büyük ikramiyeyi kazanmak elinizdedir.

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İ. İ. S. Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden
Sabahattin Selek

Basıldığı yer: Kenan KUTAY Matbaası İstanbul